

Det Kongelige Nærings- og fiskeridepartement

Postboks 8090 Dep

0032 Oslo

Trondheim/Tromsø 16.11.16

Høringssvar – Forslag om endring om regulering av eksport av fisk og fiskevarer og forskrift om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport, deres ref 16/5229-1

NSL vil innledningsvis få uttrykke at vi finner det nokså underlig at departementet, under ett år etter at markedsavgiftene forrige gang ble justert, på nytt fremmer forslag om endringer. En burde da i det minste la satsene som ble innført 1. januar i år få virke en stund før departementet lar seg påvirke av de unormalt høye spottprisene vi har sett hittil i år. Det kan jo være at 2017 blir annerledes, og da er vi kanskje i en situasjon at budsjettet til Sjømatrådet ikke oppnås og nye justeringer må til.

Departementet synes med dette å legge opp til en ordning hvor eksportørene skal betale en høyere avgift når prisene er lave, og en mindre avgift når det går bra. Med andre ord skal næringa, med foreliggende forslag, betale mere i avgift når marginene er små og vice versa. NSL mener at et slikt forslag med hyppige justeringer vil virke mot sin hensikt og vil i tillegg være svært arbeidskrevende å administrere. Å gjøre markedsavgiftens prosentuelle størrelse avhengig av produktets spottpris synes vi i det hele og store er en grunnleggende dårlig ide. En slik ordning vil kun skape uro og uforutsigbarhet.

Vi ser heller ingen grunn til at oppdrettsfisk og pelagisk skal bidra mindre til fellesskapet per omsatt krone enn hva andre fiskeslag skal gjøre. Tross alt utgjør oppdrettsfisk og pelagisk den største del av fellesskapets ressurser og bør av den grunn alene ta det største ansvar for generisk markedsføring og beredskap.

I det store bildet vurderer NSL forslagene til nye satser og hyppige justeringer av markedsavgiften som forhastede og dårlig funderte fra departementets side. Hyppige endringer i markedsavgiftene er ikke ønskelig fra sjømatnæringas side og NSL vil derfor be om at departementet innfører et mere permanent regime.

For ytterligere argumenter for å opprettholde en felles solid markedsførings- og beredskapsplattform som Sjømatrådet, vises til vårt høringssvar fra forrige runde datert 7. april 2015. Argumentene vi fremmer i dette svaret er fortsatt gyldige og må sees på som et tillegg til dette svaret.

Høringsvar:

Frivillig ordning, tak og tilbakebetaling

NSL noterer seg at departementet selv ikke synes at noen av disse 3 forslag til løsninger er gode, eller vil fungere. NSL støtter her departementet og vil i tillegg tilføye at alle 3 forslag vil være svært konkurransevridende og vil være til stor fordel for selskap med størst eksportverdi, da hele eller store deler av deres eksport vil være avgiftsfri, og det vil virke konkurransehemmende for de mindre selskapene.

Alle ordningene innebærer stor grad av usikkerhet for størrelsen på innbetalt beløp, samt vil være utfordrende å administrere.

Fondsløsning

NFD fremsetter i høringsbrevet at et slikt; «Fond vil imidlertid kreve økt administrasjon og redusere fleksibiliteten i Sjømatrådets økonomistyring». Dette er NSL dypt uenig i. Fondet tilføres kun kapital når inntektene overgår budsjettet og fondet forutsettes ikke regnet som en del av egenkapitalen. Samtidig skal fondet tjene som en buffer mot ekstraordinære kostnader som påløper og som ikke er forutsatt. Fondet tas ut av Sjømatrådets egenkapital og bruken av det administreres av et eget «Fondsstyre» sammensatt av representanter fra sjømatnæringa.

Vurderes eksisterende EK i Sjømatrådet som for høy, reduseres den ned til riktig nivå ved at penger overføres foreslåtte fond.

En slik ordning krever ikke mye administrasjon, og vil snarere lette økonomistyringa til Sjømatrådet enn å forverre den. NSL gjentar at i år med ekstraordinære uforutsette inntekter så bygges et Sjømatfond løsrevet fra Sjømatrådet. Fondet kan bevilge penger til tiltak som nødvendigvis ikke er i regi av Sjømatrådet.

Årsavgift

NSL er enig med departementet i at årsavgiften på kr 15.000,- består som i dag.

Hyppe vurderinger av nivået på markedsavgiften

NSL synes forslaget er dårlig og lite fundert. Bare det at forslaget innebærer at det kun skal omfatte oppdrettsfisk og pelagisk er urettferdig og feil, og møter liten forståelse blant svært mange næringsaktører. Markedsavgiften er en ønsket avgift, kanskje bortsett fra hos to store aktører i hhv oppdrett og pelagisk, og bør derfor ikke stadig endres ut fra markedsmessige forhold. Stadige endringer vil også vanskeliggjøre kalkyler og kontraktsforhandlinger.

Avslutningsvis i dette høringsnotatet vil vi komme tilbake til denne delen av høringsvaret, og samtidig presentere for NFD en løsning vi mener er langt bedre og mere forutsigbar enn hyppige endringer av avgiftsnivå.

Forslag til endrede satser med dagens innkrevingsmodell

NSL har vurdert alternativene I, II og III slik de framkommer i tabell 4.1. Departementets glemmer at deres 3 forslag kun er fundert ut fra at det så langt i år har vært oppnådd høyere spottpriser enn i

2015. NSL skjønner ikke at reduksjonen eventuelt kun skal gjelde oppdrettsfisk og pelagisk, og ikke hvitfisk og konvensjonell som begge i utgangspunktet bidrar mere enn pelagisk? At inntekten fra oppdrettssektoren er betydelig større er kun en funksjon av volum og pris, og vurderes av store deler av oppdrettsnæring som både riktig og rettferdig. Tross alt er det på dette området Sjømatrådet bruker mest penger.

NSL noterer seg at NFD uttrykker nærmest bekymring for at inntektene til Sjømatrådet for inneværende år kan bli betydelig høyere enn forutsett. Ja, det blir de ene og alene som funksjon av høy pris, det kunne like gjerne vært motsatt og med skvisede marginer. All historie tilsier svingninger i pris, store markeder faller ut av ulike årsaker og marginene stuper. Skal markedsavgiften i slike tilfeller økes og samtidig presse marginene ytterligere ned?

Vi foreslår derfor: Bygg et Sjømatfond når inntektene overgår budsjett og bruk av dette når situasjonen tilsier det. Dette forutsetter at Sjømatrådets egenkapital har nådd sin maksimale størrelse.

Forslag til ny innkrevingsmodell:

Dagens beregningsmodell inneholder 2 variabler, pris og volum, samt en fast prosentuell avgiftssats. En slik modell blir nødvendigvis sterkt påvirket av de 2 variablene, og da særlig pris. Volumene har man bedre kontroll på og gir ikke like store utslag. Man kjenner før inngang en til et gitt kalenderår hvilke fangstkvoter som er tilrådd, og i tillegg har vi god oversikt over hvor mye oppdrettsfisk som kommer til å bli slaktet, gitt at det ikke skjer noe uforutsett biologisk. God tid i forveien (høsten), og med stor grad av sikkerhet, kjenner vi volumene som kommer til å bli eksportert påfølgende år.

Lager vi på dette grunnlag, med utgangspunkt i Sjømatrådets budsjett, en beregningsmodell hvor prisvariabelen tas ut og hvor det kalkuleres/beregnes en fast sats (øre/kr) per eksportert volumenhet, så blir inntektene til Sjømatrådet uavhengige av en uforutsigbar markedspris og blir derfor langt bedre i tråd med deres budsjett. Med en slik modell har vi bare en moderat variabel volumdel med i regnestykket, og ikke den uforutsigbare prisvariabelen.

En slik beregningsmodell har overlegen treffsikkerhet fordi det bare er en moderat variabel med, og ikke som dagens modell hvor den usikre produktprisen er helt avgjørende for summen av markedsavgiftene. Modellen krever kun et minimum av administrasjon da en unngår hyppige justeringer (kun en gang i året) og er svært treffsikker budsjettmessig. Modellen gir i tillegg også svært god forutsigbarhet for eksportører både i spott- og kontraktmarkedet.

Foreslåtte modell, koblet opp mot et Sjømatfond, vil skape ro og bidra i stor grad til å kvele støyen rundt markedsavgiftenes størrelse i framtiden. Innkrevingsmodellen kan brukes på alle fiskeslag, og i tillegg på foredlet fisk hvor foredlingsgraden tas med når satsen fastsettes. Alternativt kan foredlede produkter, som vi argumenterte for i vårt høringssvar av 7. april 2014, gjøres avgiftsfrie. Avgiftsfrihet kan gi et insitamant til økt foredling i Norge.

Oppsummert:

Avgiftsberegningen baseres som en fast beløpssats per omsatt kilo og gjøres uavhengig av produktpris.

Sjømatrådets budsjett, kvoteråd, beregnet slaktevolum for oppdrettsfisk og forventet eksportandel av det enkelte produkt legges til grunn når avgiften for kommende år beregnes. En kan velge å gjøre foredlede produkter avgiftsfrie

Inntekter ut over budsjett tilføres ikke Sjømatrådets egenkapital når denne er av «riktig» størrelse, men tilføres et fond forvaltet av representanter fra sjømatnæringa

Administrasjonen og tillitsvalgte i NSL vil på det sterkeste oppfordre departementet å vurdere vårt forslag til framtidig modell.

Svein Reppe

Leder NSL

Steinar Eliassen

Leder FiFor